

ГОЛОС ДЯКІВ

Незалежний, аполітичний, безпартійний,
 становий часопис.

Виходить 1 і 15. кожного місяця.

Адреса Редакції й Адміністрації: Коломия, вул. Міцкевича ч. 51.

ЦНИ ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторона 90 зл., половина 45 зл., 1/4 стор. 30 зл., 1/8 стор. 15 зл., 1/16 стор. 8 зл., 1/32 стор. 4 зл.

ДРІБНІ ОГОШЕННЯ: За одно слово або його місце 10 сот.

Постійні оголошення мають 20% знижки а оголошення для дяків-пременумераторів 50%.

ОГОЛОШЕННЯ приймається тільки за попереднім надісланням належитости або принайменше зачету. Анонімних дописів не приймається.

Рукописів не звертається.

Передплата:

В краю чвертьрічно . . . 1.25 зл.
 За границею річно . . . 1 1/2 доляра
 або їх вартість в иншій валюті.

Чековеkonto П. К. О. в Варшаві
 ч. 152.951.

Ціна одного примірника

20 сот.

Перші стріли - із за плота.

Скрайна матерьяльна нужда, подоптана й зневажена колишня добра слава й повага дяківського стану пробудили наших дяків з твердого сну та визвали їх голосом розпуки до негайної, рішучої борби над загальною поправою незавидної своєї, дяківської долі.

Сей голос розпуки промовив до глибини серць майже всіх галицьких дяків, які зараз стали в ряди борців, щоб спільними силами та власними руками здобути й відзискати собі те, що їм колись несовістні люди несправді забрали.

Нині, коли борба дяків стає найгорячішою, коли треба зєдинити всі сили під одним прапором, коли муситься цілу увагу борців звернути на ціль сеї найважнійшої, бо економічної борби, борби за існування, коли треба, як найбільшої карности й солідарности в рядах борців — падуть перші стріли роздору, як раз з відтам, з відки падати не повинні.

Отже дня 1. липня с. р. почав виходити у Львові, на чіюсь команду, листок під назвою „Дяківські Відомости“, який таки в 1. числі почав горіжитись на наш часопис, закидуючи йому, що ніби то всі кривди дяків, які він поміщує, є чистою видумкою.

Наша Редакція вважала за відповідне не реагувати на те, бо: 1. жалувала часу й місця на такі справи в нашому часописі, оставляючи се до порішення загальному, здоровому осудови дяків, а по 2. думала, що то горіженнє вже на сему й скінчиться.

Наколи одначе сей листок посунувся в своїй нахабности й своєму нетакті супроти нашого часопису а тим самим супроти загального інтересу дяківської справи так далеко, що аж відважився в своєму 2. числі сфальшувати ухвалу Збору Дяків ходорівського деканату з дня 23. VII. 1925 р., приписуючи сему Зборови, що він нібито оголосив бойкот нашого часопису а тим самим і зломив фронт боевої солідарности, то наша Редакція в імя загального добра дяківської справи мусить супроти сего всего зайняти відповідне становище та стати в рішучій обороні загальних дяківських інтересів.

Цікаве, чи „Дяківські Відомости“ уявляють собі, яку то вони велику моральну а може й матерьяльну шкоди булиб заподіяли не тільки дякам як таким ходорівського деканату, але також загальній дяківській справі, сфальшуванням згаданої ухвали,

наколиб інтересовані свого відносного заперечення, поміщеного як раз в нинішньому числі нашого часопису, були не подали на час до загального відома.

Чи „Дяківські Відомости“ не здають собі з сего справи, що вони вже не малу шкоду заподіяли загально-дяківській справі тим, що забрали даним людям тільки дорогого часу, а нашому часописови місця на нинішні, хиба загальним дяківським інтересам цілком непотрібні, спори.

Думаю, що красше булоб, наколиб сей змарнований час та місця в часописі, були посвячені на щось хосенного й культурного для загальної дяківської справи, і то як раз в так переважному для неї теперішньому моменті.

Чи „Дяківські Відомости“ свідомі сего, що вони не сміють своїми трійливими стрілами бурити й нищити того, що загал дяків своїми тяжкими трудами, своєю мозольною працею та своєю гіркою лептою побудовав?!

„Дяківські Відомости“ повинні хиба дуже добре знати, що то не так легко будувється як руйнується!

Чи „Дяківські Відомости“ думають, що то ніхто не знає, чому то вони прийшли на світ, яка їх мета та чому то вони в своєму 2. числі вбрали на себе таку маску, як перша стаття?!

Думаємо, що наразі досить та що „Дяківські Відомости“ не будуть вже на будуче пускати жадних трійливих стрілів в здоровий організм дяківської справи, та не дадуть причини, не тільки нашому часописови, в якому концентруються думки, бажання, почування і т. п. всіх наших, свідомих дяків, але також цілому, дяківському загалови, до витягнення з сего відповідних і немилих для себе консеквенцій.

I. В.

В справі парцеляції парохіяльних ґрунтів.

(Духовенству на увагу).

Цими днями єпископські консисторії звернулися до деканатів з покликком, щоби в порозумінню з духовенством виготовити плян розподілу парохіяльних ґрунтів, які по думці конкордату підпалиб під парцеляцію. Притім додають, що уряд згодився на те, щоби філії стали парохіями і також дістали по 15-30 гектарів орного ґрунту, а парохів успокоюють тим, що вони будуть у тих філіяльних парохіях доїзжаючими завідателями, тоб то страти в доходах з епітрахила не матимуть ніякої, а ерекціональний ґрунт або вратується в цілости, або зазнає лиш невеличкого зменшення.

Отже тут треба сказати, що це ніщо инше, як пастка або лапка. На неї консисторії вже зловилися, а духовенство може зловитися. Творення

з філій самостійних парохій це проста дорога до зубожіння клиру. За зубожінням клиру мусить невідклично прийти обниження його культурности, а з тим: занепад села і народу. Історія повторюється, але в поправленому виданні. Наше духовенство вже раз уратовало люд, хоч само було малокультурне. Але тогди на мужика ніхто не зважав, бо він був лише тяглом. Нині не те. Мужик став громадянином. Противникові стало ясно: або того мужика треба добути, або дома не бути! І він його при обниженні культурности духовенства загорне в сак.

Бо нехай ніхто не думає, що парох буде довго адмініструвати парохію, утворену зі своєї філії. Уряд має право зажадати дефінітивної обсади кожної парохії. Цього домагаються і церковні закони. Цього зажадає напевно і наш малограмотний мужик і буде грозити владиці всім, що лиш придумає — аж доки не добеться окремого пароха для свого села. А що той парох буде голодний, що це мужика обходить? Його психольогія, як казюндз схоче їсти, то буде робити так, як ми схочемо. Чи такий священик зможе постояти за своїм і за своїми?..

Може священиків забракне? Алеж уже підрастають „біритуалісти“ (двообрядовці) і добрі люде допоможуть їм потрапити до нас. Таж то все одно — адже річ у тім, щоби спасти душі.

Не перечу, в наших консисторіях думають може й щиро. Але чи клир має вплив на добір крилошан або владик? Чи не можуть і до консисторії прийти „двообрядовці“? Чи вже й нині деякий владика не припусує своему клирові, що має читати, що підпомагати, як ходити люзом („кожний за себе нехай відповідає“)? А що буде, як „невидима рука“ забажає „зреформувати“ наше духовенство і посадить, як кажуть у Римі, „правдивого католика“ на владичім столі?

Ось ті думки нехай кермують нами в теперішню поважну хвилю. Душпастирське духовенство і лише воно ще є силою і основою церковно-народної справи. І як буде так буде, то наша щирша справа буде поставлена здорово, коли надвишкою теперішних парохіяльних ґрунтів дорогою парцеляції поставимо на ноги як найбільше малоземельних мужицьких господарств, тобто допоможемо дійти бодай до minimum existentiae, бодай до 6 (шести) моргів ґрунту. Все инше буде робота помилкова. Вліземо самохить у безвихідну лапку (пастку), бо треба прецінь все тямити, хто конкордат ввєднав і хто дає нам добродійства: творити з філій парохії.

І нехай не баламутить це, якщо й латинський клир буде з філій робити парохії. Вони при владі. Від зубожіння їх захоронять иншою дорогою — тек як нині прецінь деяким латинським парохам на заході єпископ відбирає то часть конгруи то цілу конгруу, а дає трудівникам „на кресах“.

Врешті треба сказати, що рівночасно з дбатією церковної прислуги і дяків — але конче рівночасно — повинна бути унормована відповідно і кваліфікація дяків, бо щойно тоді може бути в громаді з дяка пожиток.

o. Теодор Савойна.

Примітка редакції: Сю допис передрукувала наша редакція з часопису „Діло“ й підчеркнула в ній відповідні місця. Тут бачимо між иншими, якто Шан. Автор цілком слушно під-

черкує, що „за зубожінням клиру мусить невідклично прийти обниження його культурності...“ се як раз сказано в пору, т. є тоді, коли від голонних і нужденних дяків вимагається всіма школи й громадянської праці а про матеріальне їх забезпечення майже ні словечком ніхто не згадає, а як вже де хто від нехочу й кине тут яке слово, то воно чомусь таке гірке й зимне, що радше, щоб його цілком і не було. На пр. прикінці повисшої дописі бачимо, як то Шан. Автор кладе на першому місці церковну прислугу, себто паламарів а потому аж згадає про дяків і вимагає для них конче, рівночасно з унормуванням матеріального забезпечення, також унормування відповідної кваліфікації.

Хотят редакція не заперечує, що дякам є безумовно потрібна відповідна кваліфікація, яка в певній мірі не тільки причинилабся до піднесення їх подоптанної колись немалої поваги й пошани серед громадянства до певного ступня, але також дала їм змогу до відповідної культурної праці в громаді, то все таки не може сего зрозуміти, чому Шановний Автор підчеркнув, щоб справу кваліфікації таки „конче рівночасно...“ унормувати, та чому понизив дяківський стан перед світом, згадуючи про дяків на другому місці після паламарів?

Чи не віє з тих кількох слів холодний вітер в напрямі бідних, нужденних дяків та їх теперішньої економічної борби? Чи се має бути будованем мосту згоди та широкі, конечно потрібної співпраці між священством з одного а дяками з другого боку?

На се все нехай дадуть відповідь ті чинники, які вину незгоди між священством а дяками приписують виключно лише дякам.

Periculum in mora.

(Не відволікайте справи, бо грсзять небезпека).

Впп. Браття-Дяки! Зближається для нас дуже грізна хвиля. То все, що ми здобули в послідному році, деякі індивіду хотять одним махом шеркнути й роблять вже навіть відповідні приготування до сего. Се все опирається на певних даних, одержаних з доствірних жерел. В тих приготуваннях криється щось непевного й неясного для нас. Отже справа матеріального забезпечення дяків поважно загрожена. Зразу казалось, що дяки дістануть призначену законом скількість ерекціонального ґрунту, а тепер говориться: „хто знає, як то ще буде!?“

Дещо про церковний спів перших християн.

(Популярна розвідка).

Введення співу до Богослуження сягає непам'ятних часів. Вже в старому завіті музика й спів були нерозривною частиною майже всіх обрядів старого (Мойсеевого) закону. Також у всіх інших культурних народів старини, як: у Єгиптян, Греків і Римлян музика й спів мали велике значіння в релігії. А коли на світі засіяло світло правди Христової науки, музика й спів ще більше піднеслися. Апостоли не тільки самі величали Бога піснями, але й заохочували до сего вірних, бо спів ублагороднює духа, підносить його до Бога і зближує до ідеалу.

Але багато довгих віків минуло, заки церковний спів дійшов до сего ступня розвою, на якому стоять тепер наші церковні хори.

Християнська вокальна музика (спів) розвивалася в найдавнішій добі під сильним впливом жидівської й старогрецької музики. Причина сего цілком проста: першими християнами були передовсім Греки й Жиди. Від Жидів взяли християни псалми, котрі в них стали невідлучною частиною літургії.

Псалми виголошував звичайно один діякон. Була се звичайно співна деклямація в обсягу кількох томів; від часу до часу протягав співак послідний склад слова (звичайно при кінці пісні) і витягав на нему різні мелодії, так звані *мелізмати*. Сей улюблений на Сході спосіб вокального (голосового) співу називається нині *кольоратурою*. Тепер співається в церкві подібно на приклад „Аллилуя“.

Найбільшим і найсвятішим обовязком теперішніх дяків є, всіма можливими, легальними способами боронити здобутих і законом вже признаних прав до приділу їм ерекціонального ґрунту.

Занедбанне тут хотят би навіть найменшої дрібниці з нашої сторони, булоб великим гріхом супроти загального добра дяківської справи та стягнулоб на нас велику відповідальність перед майбутню історією дяків.

Отже в цілі оборони дяківських інтересів звязується Тимчасовий Комітет, в склад якого входять всі дяки, псдані в низше поміщеному „Поіменному списі“.

Кожний Вп. Член сего Комітету має а зараз віднести писемно до Головного Виділу Т-ва „Взаїмна Поміч Дяків“ у Львові, вул. Личаківська ч. 82, щ би він скликав Надзвичайний Загальний Збір Дяків евентуально їх відпоручників (по кількох з кожного деканату) всіх трех дієцезій до Львова в справі приділу ерекціонального ґрунту дякам.

Реченець сего Збору належить назначити на день 11. вересня 1925 р.

Наколиб Головний Виділ на сей день не оголосив згаданого Збору, тоді Комітет возьме сю справу в свої руки.

Комітетові повинні вже зараз зі собою писемно чи устно в сій справі порозумітись.

Поіменний спис членів Тимчасового Комітету для оборони дяківських інтересів:

1. Баранишин Демян, дяк в Кукольниках, пч. Бовшовець. 2. Баслядинський Василь, дяк в Черчу пч. Рогатин. 3. Бойко Михайло, дяк в Кізловій, пч. Миятин Новий. 4. Берекета Теодор, дяк Нове Се-ло, пч. Іосо. 5. Волощакевич Михайло, дяк в Збаражу, пч. Іосо. 6. Волчук Нестор, дяк в Коломиї, пч. Іосо. 7. Голуб Яків, дяк, Конюхів, пч. Іосо. 8. Горинь Василь, дяк, Стрілиська Нові, пч. Іосо. 9. Гриценко Микола, дяк в Золочові, пч. Іосо. 10. Гуменюк Павло, дяк, Курівці, пч. Глубічок Великий. 11. Змія Василь, дяк, Гонятичі, пч. Черкаси. 12. Кунинець Теодор, дяк в Дубровиці, пч. Лозина. 13. Кушнір Йосиф, дяк, Ширець, пч. Іосо. 14. Легкий Василь, дяк, Молодиньче, пч. Бортники. 15. Лечнюк Володимир, дяк, Камінка Струмилова, пч. Іосо. 16. Матиціовський Микола, дяк, Тарнавка, пч. Лавочне. 17. Матіїв Дмитро, дяк в Тухли, пч. Іосо. 18. Никлевич Микола, дяк в Ліщині, пч. Стрілиська Нові. 19. Павлюк Василь, дяк в Стар. Косові, пч. Косів. 20. Плютач Михайло, дяк в Жидачеві, пч. Іосо. 21. Проказюк Іван, дяк в Бродах пч. Іосо. 22. Пшанецький Петро, дяк в Скороднім пч. Лютовиська. 23. Соя Григорій, дяк в Петрикові, пч.

Учені музики дослідили, що з часом, коли мелізмати дуже розвинулись, зайшла потреба заосмотрити їх словами; отже під кожний тон кольоратури підкладалося один склад нового тексту, або на одному складі співано кілька тонів. В сей спосіб почали творитися нові роди церковних пісень як: Тропарі, кондаки (вставлявані між „Слава“ і „ніч“) прокимени і т. п. Тексти до сих нових пісень укладали св. отці церкви. Найбільше однак і найкрасші кондаки komponував св. Роман Солодкопівець з Сирії († 510).

Інший тип представляли антифони. Форма ся дуже стара й походить так само як більша частина всіх церковних пісень з Антіохії (Сирії). Тут в співі брали участь вже всі вірні і то на перемену мужеський і жіночий крилоси. Після церковного передання св. Ігнатій Богоносець, єпископ антіохійської церкви († 107) мав видіння, в котрому бачив, як ангели величали Бога антифонами, і по сему явлінню впровадив сей новий рід співу до Служби Божої.

Третою, дуже важною формою були *ектенії*. Сей тип заховався майже незмінений до нинішних часів: священник чи діякон виглошує короткі благальні молитви (молення), а по кождому моленню відповідає хор вірних (на пр. „Господи помилуй“, „Подай Господи“, „Тобі Господи“ і т. п.).

Ось найголовніші роди церковних співів старих християн. Але, коли говоримо про „хори“, то мусимо собі уявити, що первісний хоральний спів далеко не був подібний до нинішного. Християни переняли від старинних Греків цілу теорію музики, а разом і дивний тепер для нас погляд, що терція й секста не є згідними інтервалами (консонансами). А ми знаємо яку велику роллю грають ці інтервали в хоральному співі. Отже тоді не могло

Тернопіль. 24. Струтинський Василь, дяк в Нагоринці пч. Бучач. 25. Філь Ілія, дяк, Криве, пч. Скалат. 26. Хома Андрій, дяк в Ліску, пч. Іосо. 27. Цьорох Микола, дяк, Долгомостиська, пч. Судова Вишня. 28. Цюга Володимир, дяк в Чагрові, пч. Букачівці. 29. Чоловський Йосиф, дяк в Довговишнівській, пч. Негівці. 30. Швак Ілія, дяк, Тернопіль, пч. Іосо. 31. Яремків Тихон, дяк в Сквятині, пч. Королівка к. Борщ. 32. Яструбецький Захарій, дяк в Кізловій, пч. Іосо.

Тих Впп. діяльних Дяків, яких тут, в сему списі хіба через похибку прспушено, просить ся о вибачення.

Цьорох Микола, дяк і дяк. дел. в Долгомостисках, пч. Судова Вишня.

Один буде а другий руйнує.

В надзвичайному числі „Голосу Дяків“ заікавив мене протокол Загального Збору Дяків стрийського деканату з дня 27. мая с. р. в тому місці, в котрому Вп. Голуб Яків, дяк з Конюхова порушив дуже важну справу, а саме: щоби Виділ Т-ва „Взаїмн. Пом. Дяків“ у Львові ввійшов в контакт з Редакцією нашого улюбленого часопису „Голосу Дяків“, котрий пробудив нас до організаційного життя та котрий є одиноким, нашим, щирим провідником в теперішній, економічній борбі. Ся думка Вп. Внескодавця є дуже влучна і безперечно з нею годяться всі здорово думуючі Впп. Товариші-Дяки.

На днях дістав я від Виділу Т-ва „В. П. Д.“ 2. ч. „Дяківських Відомостей“ в яких між іншими находжу дуже поганій та для всіх дяків соромний виступ Збору Дяків ходорівського деканату, в якому проголошується бойкот нашого, дорогого часопису „Голос Дяків“ а тим самим засуджується його на смерть.

Тепер питаю Вас Впп. Товариші ходорівського деканату, на якій підставі Ви посміли щось подібного робити? Чи не кермувала тут Вами якась чужа, невидима рука? Бо, щоби Ви самі се зробили, якось не хочеться повірити!

Чи може Ви вважаєте виною те, що сей наш рідний часопис виносить кривди дяків на денне світло та домагається їх усунення?! А хтож то, як не наш улюблений часопис „Голос Дяків“ зумів в так короткому часі zorganizувати таку численну й сильну армію дяків, яка за короткий час своєї вмілої борби може з гордістю вже почванитися немалими, хотят ще як слід незабезпеченими здобутками її.

бути й бесіди про гармонійні звучности ані про самодільне провадження кількох голосів нараз. Цілий хор співав в тих часах одним голосом (унісоно), а що вже було найбільше то другий голос поступав слідом першого в октавах. Тепер дивує нас ся убогість і примітивність (простота) первісного церковного співу. Коли однаке згадаємо про тяжкі обставини, серед яких жили первісні християни, про страшні переслідування, на які вони були паражені зі сторони поган, та що всі Богослуження відбувалися в темних, підземних печерах (катакомбах), то годі й подумати про висший ступень розвою церковного співу.

За панування цесаря Константина Великого поліпшилася доля християн. Медіолянський едикт з 313 р. признав Христову науку державною вірою. Християнство могло вже тепер без ніяких перепон розвиватися. Сам Константин звернув велику увагу на церковний спів і закладав спеціальні школи церковного співу, з котрих виходили рутиновані (вправні) співаки.

Не з меншою ревністю плекали церковний спів також єпископи й висші церковні достойники. Крім вже повисше згаданих достойників заслужили коло церкви найбільше: св. Ефрем з Сирії († 373), св. Григорій з Насіанзу († 390), св. Василій Великий (357—378), св. Іван Золотоустий (344—407), св. Андрій з Крети († 767), св. Косма († 760), що писав канони, св. Іван Дамаскин (674—780, який зібрав і упорядковав церковні пісні після вісьмох гласів), св. Теодор Студіт (жив в першій половині IX. в.), св. Йосиф Піснописець († 883) і багато, багато інших.

В сей спосіб розвивається на Сході *ірмологіон*, коли на Заході, в латинській церкві повстають: Амврозійанський, Григоріанський а відтак паліфонічний співи.

О. Б.

Чи Ви Впп. Товариші ходорівського деканату уявляєте собі те, що такого організаційного руху та такої живої організаційної праці, ще не було серед нас від коли дяківський стан взагалі існує?

А кому ж ми маємо завдячити се як не тому нашому часописови „Голос Дяків“, який Ви засудили на смерть?!

Чому Ви даєте водити себе на ланцуху сліпим людям?

Чому то Ви забуваєте на ту притчу Св. Писма, як то сліпий водив сліпого та як они оба тому й до ями попадали?

Миж дякувати Всевишньому вже не сліпці й не потребуємо, щоб нас сліпі водили та, щоб ми через них до ями попадали. Нехай они самі туди падуть!

Я вже читаю „Голос Дяків“ від першого числа й не знайшов ще такого місця, деби він виступав проти священства, а знаходив лише кривди дяків, які він подав перед Найвисший Трибунал, в склад котрого входять всі дяки всіх трех дієцезій. Щирий товариш К. Л.

Дописи.

Наша редакція дістала на днях слідуєчий лист, який з огляду на бажанне автора, цінний його зміст та здорову думку подаємо тут в цілості.

„Хвальна Редакціє!

Прошу ласкаво помістити в найблизшому числі нашого дорогого часопису „Голос Дяків“ кілька пржких слів задля загального осуду.

Читаючи „Дяківські Відомости“ ч. 2. з дня 1. серпня 1925 завважив я, що дяки з ходорівського деканату на своєму зборі дня 23. 7. 1925. рішили одноголосно оголосити бойкот нашого, одинокого щирого часопису „Голос Дяків“ ніби то за занадто разячий виступ проти священства.

„Честь“ Вам Панове Дяки ходорівського деканату за такий „приємний“ привіт! Чи Вам забракло вже предмету до Ваших нарад? Чому Ви оголосили бойкот нашого дорогого часопису „Голос Дяків“, котрий збудив нас зі сну і показав нам дорогу до світла?!

Чи ми дяки також мусимо платити каменем за хліб?

Я — Богу дякувати — читаю вже 10. ч. „Голосу Дяків“ і не завважив ще, щоб там взагалі було що писано проти священства. Я сконстатував там м. и. тільки поміщені кривди дяків і надужиття деяких священників у відношенню до місцевих дяків, а крім сего більше нічого. І Ви важитеся за те бойкотувати наш дорогий часопис?!

О — ні! До сего ми, свідомі дяки, ті що бажують нашому станову добра й культурного розвою, ніколи не допустимо! Ми Панове дяки мусимо йти лише тим шляхом, який нас провадить до світла! А на сей шлях випровадив нас і провадить ним далше лише наш дорогий часопис „Голос Дяків“.

Ми повинні тішитися, що знайшлися такі люди, що не жалували ані своєї праці, ані свого гроша на сей наш часопис „Голос Дяків“. Пречинь наш часопис сам не воскрес, але мусів хтось до него на початках доложити не мало праці гроша. Слава й честь тому, хто піднявся так великого діла, як редагування нашого часопису! А Ви дяки, замість віддячитись тим людям за їх щирю працю для нас і у власному інтересі піддержати сей наш одинокий часопис, посміли оголосити бойкот його?!

Чи Ви уявляєте собі, яку Ви величезну шкоду заподіяли сим нашій загальній справі?

Тепер звертаюсь до Вас Впп. свідомі Дяки всіх трех Епархій, станьте в обороні нашого дорогого, одинокого, щирого часопису „Голосу Дяків“, та вискажіть своє обуренне тим, котрі посміли оголосити його бойкот та котрі хіба со страхом і трепетом — читають наш дорогий часопис. Даймо нашому часописови змогу розвиватись та доложім всіх старань, щоби він виходив не два рази в місяць, але що найменше два рази в тиждень, бо ми лише за посередництвом „Голосу Дяків“ а не якого иншого часопису виберемо собі те, що нам слушно належиться.

Ліщин, дня 4. серпня 1925.

Никлевич Микола, дяк.“

Справа приділу

ерекц. ґрунтів дякам.

Ті деканати, в яких є так мало ерекціональних ґрунтів, що дякам замало, або взагалі нічого з них не остає, мають у власному інтересі негайно скликати Збори Дяків та ухвалити на них відповідні резолюції на зразок ухвали Збору Дяків косівського деканату, поміщеної в 10. числі „Голосу Дяків“.

Такі резолюції належить вислати крім всіх інстанцій поланих в 2. ч. нашого часопису, також до свого Староства й Воевідства.

Чи довго ще так буде?

Доносять нам, що парох в Волковій усунув місцевого дяка з дяківської посади за те, що він брав участь в Зборі Дяків, який дня 11. червня 1925 р. відбувся в Ліску, та що сей дяк з жінкою й 4 дрібними дітьми остав тепер без куска хліба.

Наша Редакція апелює тому в першу чергу до дотичного Всеч. Деканату, щоби негайно положив кінець такій самоволі дотичного пароха, та уможливив пошкодованому безпроволочний поворот на його посаду, бо таке й подібне відношенне священства до дяків нето, що ніколи не побудує так конечно потрібного їм мосту згоди, але ще поглибить пропасть між ними.

Дяківські гаразди.

Наша Редакція дістала на днях від одного діяльного й свідомого дяка лист, в якому читаємо між иншими таке:

„... Наколи дяки нашого деканату довідалися про Збір Дяків у Львові, що відбувся дня 29. 4. 1925 р. зараз скликали деканальний Збір Дяків і ухвалили на нему одноголосно, щоб кождий дяк обовязково взяв участь в сему зборі.

Я, як карний член дяківської організації, повинуючись справедливій і доцільній ухвалі збору, вишкробав послідний крейцар з кишені на кошта подорожі та пїхав до Львова, радуєчись в душі, що все таки колись, а може й незадовго усміхнеться нам красша доля.

На зборі, як Шановній Редакції відомо, було богато голосів невдоволення з дотеперішного становища духовенства супроти дяківського організаційного руху та борби за красшу долю дяківського стану.

Наколи я повернув зі Збору зі Львова, о. парох усунув мене несподівано, без подання найменшої причини з дяківської посади й я опинився тепер без средств до життя.

На моє місце взяв о. парох свого льюка, а до помочи йому жидівського побережника.

Як виглядає тепер „відправа“ в церкві, не треба хіба тут розписуватися, бо се кождий може собі дуже легко представити.

Парохіяне вже кілька разів апелювали до пароха, щоб він прийняв мене назад до служби а то тим більше, що я в нічому тут не провинився, але о. парох, покликуючись мабуть на свою старість, т. є. на 74-тий рік життя, заявив, що йому ніхто не має тут до розказу.

Не легка то справа боротися на місцях за поправу своєї долі, але й немож сидіти з заложеними руками, бо тоді ще гірша стрінулаби нас доля...“

Гашка Роман,

супендований дяк в Тростянци.

Редакція звертається зі свого боку до Всч. Деканального Уряду в Бережанах з просьбою, щоб Він як такий негайно полагодив сю справу та уможливив пошкодованому безпроволочний поворот на його посаду і тим самим дав йому змогу екзистенції.

Друкарська ошибка.

В почтовій скринці 9. числа „Голосу Дяків“ поміщено через друкарську ошибку: „Мрозак Войтіх, дяк в Войтківій...“ Має бути: „Мрозек Войтіх, дяк в Ванівші...“

Спростованне.

Ми низше підписані дяки ходорівського деканату заявляємо оцим прилюдно, що оголошенне в „Дяківськ. Відом.“ ч. 2. де м. и. є сказано, що ми нібито оголосили бойкот нашого часопису: „Голос Дяків“ є цілковитою видумкою тих людей, які мають за ціль поширити хіба роздор між дяками в теперішньому важному моменті, бо ми ніколи також і на нашому Зборі дня 23. 7. 1925. бойкоту нашого щирого часопису „Голос Дяків“ не оголошували й про жадні бойкоти нічого не згадували.

Дяки ходорівського деканату:

Люкс Осип, Швед Антін, Голяк Григорій, Матофій Дмитро, Красновський Гавриїл, Сирота Іван, Коцовський Володимир, Проців Павло, Дудич Григорій, Стахів Теофіль.

Ходорів, дня 6. VIII. 1925 р.

Відозва.

Взивається всіх тих Впп. Пренумераторів, які до нині ще не прислали передплати ані за минулий, ані за теперішній квартал, щоб зараз вирівняли залеглість, бо послідні два числа „Голосу Дяків“ видруковалося вже за позичені гроші а се лиш одиноко тому, щоб часопис на віху ворогам не перестав виходити.

Тим Впп. Пренумераторам, які зложили передплату з гори вже до кінця сего року, Редакція складає ширі подяки за їх точність і кладе їх як добрий приклад для других.

Редакція.

Судово-вишенський і сусідні деканати, позір!

Надзвичайний Збір Дяків деканатів: Судово-вишенського, мостиського й яворівського, відбується дня 20. серпня о 1. год. сполудня в Судовій Вишні, в салі „Народного Дому“, на котрий то Збір всіх Впп. Дяків згаданих декатів обовязково запрошується. Справа дуже важна й понаглююча. Одначе наколиб котрий з Впп. Товаришів не міг з важних причин на сему Зборі явитися, мусить на сей день — хочайби умисним післанцем — прислати своє оправданне.

Всеч. О. О. Парохи і Завідателі парохій, котрі є прихильниками поправи дяківської долі, звольте ласкаво не відмовити нашій просьбі та рівнож взяти ласкаву участь в сему Зборі.

Микола Цьорох, дяк і дяк. дел. в Долгомостиськах.

Дяки лупківського деканату позір!

Збір Дяків лупківського деканату відбудеться дня 20. серпня 1925 р. в Радошицях в домі Вп. Івана Камарця, місцевого господаря, вараз коло дяка, на котрий то збір всіх Впп. Товаришів-Дяків сего деканату запрошується.

Хто з важних причин не зможе на сей збір прибути, той мусить обовязково на сей день прислати на руки підписаного Володимира Лотушки своє умотивоване оправданне.

Радошиці, 7. 8. 1925.

Володимир Лотушка, дяк і дяк. дел. в Радошицях, пч. Команьча.

Сяніцький повіт, позір!

Збір Дяків сяніцького повіту відбудеться дня 26. 8. 1925 р. о 8. год. рано в Сяноці, на котрий то збір всіх Впп. Товаришів-Дяків сего цілого повіту запрошується.

Ті, котрі з важних причин не зможуть на збір прибути, мають обовязково на сей день прислати на руки підписаного свої умотивовані оправдання.

Сянок, дня 12. 8. 1925 р.

Гнатусько де Добрянський Михайло, дяк в Сяноці.

Складайте добровільні датки на фонд своєї преси, щоб она мала змогу, як слід розвинути свою діяльність.

Від Редакції.

Подається до відома всіх Впп. Дяків, що **„Перший Шематизм Дяків на 1925 р.“** вже вийшов з друку та що розпочинається вже його висилка. Ті Впп. Дяки, які до нині не зложили ще належності за шематизм, а є передплатниками „Голосу Дяків“ є до шематизму вписані й мають прислати сю належність з гори, бо з причин величезних коштів пересилки, шематизму за післяплатою висилати не буде.

Тому що шематизм містить в собі більше 4 аркуші друку як се було з гори предвиджено та що з друку вийшло лише тільки примірників, кілько було зголошених адрес, **ціна шематизму виносить 3.05 зл.** Отже ті Впп. Дяки, які до септори зложили вже по 2.50 зл. мають ще доплатити до шематизму по 55 сот.

Позаяк більше чим половина зі зголошених тут Дяків не зложила ще належності за шематизм через що Редакція не заплатила ще цілої належності за друк і не має фондів на переплетника та висилку шематизму, проситься всіх Впп. Інтересантів, щоб як найскорше повирівнювали свої залежності що до шематизму та всеї спосіб допомогли Редакції діло з шематизмом до кінця сего місяця цілком покінчити.

Зсячича.

Не буде смерти на сухоти.

Професор женецького університету Генрик Шпалінгер винайшов лік (serum) проти сухит, навіть таких, які вже значно розвинулися. Шпалінгер навязав вже переговори з англійським міністерством здоровля в цілі урядового ствердження успіхів призначення сего ліку.

Таємнича смерть у воздуху.

Недавно помер нагло англійський офіцер Loury в часі лету аероплянном. Знаючи ствердили, що смерть наступила від воздушних електричних токів. Се є перший випадок такого роду смерти. Керманіч аероплянну зізнав, що перед смертю Loury, побачив в аероплянні малий клубок диму та почув запах паленого кавчуку.

Найстарша аптика на світі.

Найстаршою й найславнішою аптикою на світі є китайська (хінська) аптика фірми Jung-Je-Tang в столичному китайському місті Пекіні. Та аптика заснована більш як перед 400 роками. Спеціальним і найпопулярнішим ліком, який ся аптика вирабляє, є пігулки, від зажиття котрих устають зсякі внутрішні болі.

Жовижки.

Джума в Греції.

„Abendblatt“ доносить, що в пристані Піреус в Греції вибухла джума, в наслідок чого Югославія й Альбанія замкнули свої границі від сторони Греції.

Великі кавалерійські маневри.

Дня 9. с. м. розпочалися в околицях Бродів, Радивиллова й Дубна великі маневри польської кавалерії. На ці маневри прибуло багато представників чужих держав.

Нове воевідство.

(Г. Р. з 12. с. м.) доносить, що польська влада задумує утворити з частин територій львівського й краківського воевідств нове перемиське воевідство.

Почтова скринка.

Вп. Радик Дмитро, дяк в Лодині. Шематизм та часопис на 1925 р. заплачені. Крім сего 29 сот. остає на 1926.

Вп. Штитинський Петро, дяк в Довженеві. Ваша замітка з 20. 7. с. р. на загаль дуже влучна й ми з нею цілком годимося. Нам ходило о те, щоб дотичні одиниці могли на тому місці себе самих побачити.

Вп. Дутчак Юрій, дяк в Ісакові. Два рази по 2 зл. від Вас одержали, з чого 2.00 зл. вписали на рах. часопису

40 сот- на рах. надзвичайного числа а 1.10 зл. на рах. шематизму.

Вп. Бак Михайло, дяк в Ожаний. Просимо подати нам свою почту, бо інакше не можемо Вам вислати часопису! Один з сусідних Впп. Дяків зволить се подати Вп. Бакови до відома.

Вп. Вайцович Олександр, дяк в Межиброді. Всего дістали ми від Вас 6 зол., з сего 2.50 зл. вписали на рах шематизму а 3.50 на зл. на рах. часопису.

Вп. Мрозек Войтх, дяк в Ванівці. Ваша адреса справлена та як така в шематизмі ще поміщена.

Вп. Калинець Сильвестер, Автор і Видавець книжок в Ходорові. В-дтво „Запорожець“ в Коломії буде друкувати незабаром малий календарик „Запорожець“ на 1926 р. та з великою подякою помістить в нему де-що веселого Вашого пера.

Соя Григорій, дяк в Петрикові. Ваша думка, висказана в передпослідному листі до нас, дуже нам подобалася. Ми будемо старатися її в повні використати для загального добра нужденного дяківського стану. Наколиб дяки мали відповідну скількість таких людей, як Ви, то борба за поправу їх долі не натрапляла б на жадні труднощі та побида по їх сторони не була б далека.

Цьорох Микола, дяк і дяків. делег. в Долгомостиськах. Залоговок Вашої цінної дописи мусіли ми з огляду на цензуру змінити. Щастя Боже в Вашій енергійній праці! Дай Бог, щоб за Вашим добрим прикладом пішли й інші многі дяки!

Впп. Никлевич Микола, дяк в Ліщині та К. Л. дяк зі Скільщини. Редакція „Голосу Дяків“ складає Вам Високоповажані Панове за Ваше признание й довіре до неї, висказане в Ваших цінних дописах нинішнього числа ширі подяки, та рівночасно заявляє, що й на дальше працювати ме виключно для загального добра та для загальної слави дяківського стану.

Вп. „Дяк Самоук іспит. в Бр.“ Ваша допись дуже нам подобалася, бо містить в собі дуже здорову думку. Але ми можемо її шойно тоді помістити в часописі, наколи Ви подасьте для нас свою повну адресу.

Веселий куток.

Паламар Максим, жалуєчись перед своїм священником на своє тяжке положення, сказав:

„...Бо то прошу єгомосці, тяжка служба в церкві. А то бабиньць замети, а то скропи церков, об...обчисти ніс свічкам, то замкни на засуви церков так, щоби злодії не добулися... та біду, поки погана смерть, косяю тебе не зітне...“

„А, та правда, Максиме — каже священник — тяжко тут на землі, но але за то Господь Бог нагородить вас в небі й там найдете відпочинок по трудах“.

„Ба, де там відпочинок — прошу єгомосці“ — каже Максим. „Як піду за паламаря до неба, то буде таке саме як і тутка: „Максиме, засвіти сонце! — Максиме, завісь місяць! — Максиме, ви-чисти звізди! — Максиме, пересунь хмари! — Максиме, замети небо!“ А як святій Петро заслабне, то чоловік буде мусів ще й на варті з ключами стояти, щоби злодії до неба не дісталися!“

„От, таке то вже бідного чоловіка!“

ДЯК І АПТИКАР.

Аптикарю захотілось
Раз собі з дяка закнати,
Стрінув він дяка і далі
Стали бесіду спорити:

Каже: — „Чому патріярхи
Давно довго проживали?“
— А на то дяк: — „Бо тоді ше
Про аптику нічого не знали!“

С. Калинець.

На фонд преси зложили:

1. Вп. Дуркот Іван, дяк в Ізбах — 1.60 зл.
2. Вп. Іванишак Микола, дяк в Зарічу к. Делятина — 2.35 зл.
3. Вп. Калинець Сильвестер, Автор і Видавець книжок та великий активний Прихильник поправи дяківської долі в Ходорові — 4.00 зл.
4. Вп. Коваль Іван, дяк в Звенигороді — 0.50 зл.
5. Вп. Марак Павло, дяк в Копичинцях — 0.80 зл.
6. Вп. Москва Антін, дяк в Снітницях — 0.35 зл.
7. Вп. Павлюк Микола, дяк в Помор'ях — 0.85 зл.
8. Вп. Пшч Іосиф, дяк в Боратині — 0.55 зл.
9. Вп. Плютач Михайло, дяк і управитель хору в Жидачеві — 1.00 зл.
10. Вп. Полюцький Іван, дяк в Брунарах — 0.35 зл.
11. Вп. Пристай Семен, дяк в Улицьку Сер. — 0.60 зл.
12. Вп. Радик Дмитро, дяк в Лодині — 2.00 зл.
13. Вп. Сегінь Михайло, дяк в Прелуках — 0.85 зл.
14. Вп. Сопівник Олександра, дяк в Заліщиках — 1.00 зл.
15. Вп. Шевчук Дмитро, дяк в Товмачику — 1.35 зл.
16. Вп. Штокало Василь, дяк в Августівці — 2.00 зл.
17. Вп. Фенін Василь, дяк в Рунгурах — 1.00 зл.

Редакція складає оцією дорогою в імени загального добра дяківської справи, всім Впп. Жертводавцям, щирі подяки за ратунск та за зрозумінне ваги й значіння фонду своєї рідної преси.

Пригадка.

В-цтво „Запорожець“ просить оцим ввічливо слідуєчих Всч. Довжників о негайне вирівнанне належитостий за вислані їм — ще в місяці грудні 1924 р. — календарики „Запорожець“ на 1925 р., а саме: Всч. О. Кордубу Богдана, пароха в Бережанах, Всч. О. Заверуху Івана, пароха в Жукові к. Бережан, Всч. О. Брилинського Івана, пароха в Курянах, Всч. О. Залуцького Григорія, пароха в Куропатниках, Всч. О. Кочалу Григорія, пароха в Лісниках, Всч. О. Романчукевича Івана, пароха в Мечишеві, Всч. О. Лонкевича Олександра, пароха в Потуторах, Всч. О. Танчака Василя, пароха в Рибниках, Всч. О. Кордубу Омеляна, пароха в Саранчуках, Всч. О. Лотоцького Анастазія, пароха в Тростянци, Всч. О. Щуровського Ореста, в Тростянци, Всч. О. Комає Степана, пароха в Ценеві к. Козови, Всч. О. Мигоцького Дмитра, пароха в Шибалині.

Продовження буде!

Посмертна згадка.

Дня 22. червня 1925 р. забрала невмолима, люта смерть по довшій тяжкій недужі нашого невіджалуваного Вп. Товариша та Борця за красшу дяківську долю Данила Бичківського, дяка в Яблонові коло Бовшівця. Покійний, який бездоганно сповняв дяківську службу через 13 літ, був одним з перших Передплатників свого, станового часопису „Голос Дяків“, та наслідування достойним, тихим працювником на культурному й просвітному полях в своїй парохії. Доказ сему дали Впп. Члени місцевого хору, які несли тлінні останки Покійника на своїх раменах з дому жалоби аж на вічне місце супочинку.

Похорон провадило трех священників, а саме: Всч. О. Дудрович Омелян, декан і парох з Яблонова, Всч. О. Лободич Н., парох з Залукви і Всч. О. Чопей Василь з Яблонова.

З Товаришів Небіщика віддали послідну прислугу йому оці Впп. дяки: Баранишин Демян з Кукольник, Боднар Василь з Дитятин, Величко Олександра з Бовшівця, Дмитерко Микола з Старих Скоморох, Манюх Михайло з Яблонова, Мельник Дмитро з Гербутова, Сікора Іосиф з Гербутова, Тимків Іван з Гановець і Цимбалістий Онуфрій з Бовшова.

Покійний прожив 42 роки та оставив незаосмотрену вдову й двоє маленьких діточок.

Посмертну промову виголосив Всч. О. Омелян Дудрович.

Земля Тобі пером Дорогий Товаришу Товариші з галицького деканату.

Бібліографія.

Кожна парохія та кожен співак-Українець повинні набути для себе:

„Українські церковні співи на мішаний хор“. Збірник 1. Літургія.

А. Річинський. 1) Нехай радіє душа твоя (початок архиєрейської літургії). 2) Другий антифон. 3) Єдинородний Сину. 4) Херувимська пісня. 5) Тебе піснословимо. 6) Отче наш. 7) Єдин свят. 8) У Царстві Твоім. 9) Прийдіть поклонімося. 10) Світло правдиве ми бачили. 11) Заспівайте Господеві пісню нову (концерт). 12) Богородиці невсупущої в молитвах (кондак Успіння Б. М. — замість концерта).

М. Тележинський. 13) Перший антифон. 14) Отця і Сина. 15) Вірую. 16) І всіх і все. 17) „Пасли пастирі“ (пісня про чудо Почаївської Божої Матери — замість концерта). 18) Благословен (після запричастного). 19) Нехай буде імя Господне.

З. Кудриновський. 20) Тебе піснословимо. К. Стеценко. 21) Алілуя після апостола. 22) Милість спокою. 23) Достойно.

Склад: Редакція журналу „На Варті“, Володимир Волинський. — Ціна 5 зол. з перес.

Куплю 2 примірники „Народного Календара“ з 1922. р. видання „Бистриця“. Хто з П. Т. може такий календар продати, нехай перше зволить ласкаво мене про те повідомити.

Калинець Сильвестер, Ходорів.

За Редакцію відповідає Іван Волошин.